

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Literatura e Xénero (Ámbito Hispánico)	Código	613584111	
Titulación	Mestrado Universitario en Literatura, Cultura e Diversidade (plan 2016)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Galbarro García, Jaime	Correo electrónico	j.galbarro@col.udc.es	
Profesorado	Galbarro García, Jaime	Correo electrónico	j.galbarro@col.udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo avanzado de textos literarios priorizando o xénero como categoría de análise. Achegamento a distintas producións literarias significativas desde esta perspectiva.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Integrar os estudos literarios nun contexto cultural mais extenso que trascenda os límites dunha soa lingua e/ou nación, atendendo á diversidade cultural
A2	Ampliar o concepto de literatura, a través da súa relación coas TICs, os medios de comunicación, o cine, as artes, no marco da diversidade cultural
A6	Coñecer e valorar a diversidade cultural, con especial atención aos ámbitos hispánico e galego-portugués
A7	Coñecer as principais correntes teóricas que integraron e integran a reflexión sobre a literatura e a cultura, así como os seus antecedentes
A8	Comprender os procesos históricos dos estudos literarios e culturais e os seus cambios de paradigma
A9	Aplicar as técnicas de análise cultural respetando os fundamentos ideolóxicos presentes en contextos diversos
A10	Analizar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos
A12	Ser capaz de desenvolver un enfoque orixinal e creativo na investigación avanzada no ámbito dos estudos literarios e culturais
A14	Adquirir a capacidade de xestionar ferramentas e recursos de investigación aplicados no ámbito dos estudos literarios e culturais
B3	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro
B4	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións(TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da vida
B5	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
B6	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñibles para resolver problemas cos que deben enfrontarse
B7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe
B8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade
B10	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C1	Adquirir capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva
C2	Traballar de maneira interdisciplinar en entornos diversos
C3	Demostrar un compromiso ético coas desigualdades
C4	Promover o entendemento intercultural desde a comprensión da diversidade
C5	Integrar coñecementos de campos de estudos diversos
C6	Aplicar coñecementos e habilidades na resolución de problemas en entornos novos o non familiares en contextos interdisciplinares
C7	Desenvolver habilidades cognitivas avanzadas (capacidade de síntese, análise e pensamento crítico) relacionadas co desenvolvemento e a creación dun perfil investigador

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Saber analizar a historia da literatura e da cultura desde unha perspectiva contextual, considerando as condicións históricas e sociais particulares que condicionaron as posibilidades de acceder á literatura no caso dos homes e das mulleres.	AM1 AM6 AM7 AM8 AM9 AP1 AI3	BM3 BP1 BP2 BP3 BP4 BP7	CM1 CM3 CM4 CM5 CM6 C11
Coñecer a categoría de xénero e a súa relevancia no estudo das creacións culturais, artísticas e literarias, tendo en conta o contexto histórico en que se producen e os cambios que trouxo a adopción desa perspectiva.	AM1 AM6 AM7 AM8 AM9	BP2 BP4	CM2 CM3 CM4 CM5
Ser capaz de aplicar a perspectiva de xénero a algunhas producións significativas da literatura española atendendo aos distintos aspectos implicados	AM1 AM6 AM7 AM8 AM9 AI1	BM3 BP2 BP4 BP5 BP7	CM2 CM3 CM4 CM5 CM6
Ser quen de producir textos escritos, debidamente elaborados e organizados, en que se apliquen os coñecementos adquiridos, se ofrezca unha síntese, se contraponían puntos de vista ou teorías..., sempre cunha visión crítica e reflexiva.	AM1 AM2 AM6 AM7 AM8 AM9 AP1 AI1 AI3	BM3 BP1 BP2 BP3 BP4 BP5 BP7	CM1 CM2 CM3 CM4 CM5 CM6 C11

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Introducción.	Ideas xerais sobre o concepto de xénero como estudo da literatura.
2. A muller na literatura da Idade Media.	A muller na sociedade medieval. A muller lectora, escritora e destinataria da literatura.
3. Escritoras da Idade Moderna	Revisión do canon e rescate de autoras.
4. Escritoras da Idade Contemporánea.	Revisión do canon e rescate de autoras.
5. A muller e o mundo do libro.	Mecenas, impresoras, gravadoras, editoras, axentes literarias, etc.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Seminario	A1 A6 A7 A8 B6 B7 B10 B3 C2 C5	12	22	34
Eventos científicos e/ou divulgativos	B5 B7 B10 C7 C5	1	0	1
Traballos tutelados	A1 A2 A6 C4 C7 C5	0	22	22

Proba oral	A1 A6 A14 A7 A10 A8 A9 A12 B4 B5 B6 B7 B8 B10 C1 C3 C4 C7 C5 C6	2	14	16
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Sesións expositivas e dinámicas do profesor e traballo participativo do alumnado na análise e comentario dos textos.
Eventos científicos e/ou divulgativos	Asistencia a conferencias ou actividades culturais programadas como complemento da materia.
Traballos tutelados	O alumnado preparará un traballo de investigación sobre algún aspecto relacionado coa materia dunha extensión aproximada de 10 páxinas. Valorarase a capacidade de análise, a organización das ideas, a orixinalidade, a fundamentación científica..., etc. Tamén serán tidas en conta as cuestións formais (presentación, expresión, sistema de citas, referencias bibliográficas...).
Proba oral	O traballo deberá ser defendido oralmente na aula e sometido a un breve debate co profesor e o alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario Traballos tutelados Eventos científicos e/ou divulgativos	O alumno ou alumna poderá, sempre que for preciso, requirir atención personalizada do docente, especialmente para establecer as orientacións sobre o traballo.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba oral	A1 A6 A14 A7 A10 A8 A9 A12 B4 B5 B6 B7 B8 B10 C1 C3 C4 C7 C5 C6	O traballo deberá ser defendido oralmente nas aulas e sometido a un breve debate co profesor e os compañeiros e compañeiras.	40
Seminario	A1 A6 A7 A8 B6 B7 B10 B3 C2 C5	A asistencia regular ás aulas valorarase positivamente.	10
Traballos tutelados	A1 A2 A6 C4 C7 C5	O alumnado preparará un traballo de investigación sobre algún aspecto relacionado coa materia dunha extensión aproximada de 10 páxinas. Valorarase a capacidade de análise, a organización das ideas, a orixinalidade, a fundamentación científica..., etc. Tamén serán tidas en conta as cuestións formais (presentación, expresión, sistema de citas, referencias bibliográficas...).	50

Observacións avaliación
A mala praxe académica e o plaxio será perseguido severamente e poderá supor o suspenso da materia.

Fontes de información

Bibliografía básica	-ALBERS, Irene, y Uta FELTEN, eds., Escenas de transgresión. María de Zayas en su contexto literario-cultural, Madrid/Frankfurt: Iberoamericana/Vervuert, 2009. -BUTLER, Judith, El Género en disputa. Feminismo y la subversión de la identidad, Barcelona, Paidós, 2007-CACHO, Mª Teresa, «Los moldes de Pygmalión (Sobre los tratados de educación femenina en el Siglo de Oro)», en Breve historia feminista de la literatura española (en lengua castellana). II. La mujer en la literatura española, coord. Iris M. Zavala, Madrid: Anthropos, 1995, pp. 177-215. -DUBY, G. Y PERROT, M. (dir.), Historia de las mujeres, Madrid, Taurus, 1991-1993, 5 vols-DEYERMOND, Alan (1995). «Las autoras medievales castellanas a la luz de las últimas investigaciones?», Medioevo y literatura: actas del V Congreso de la Asociación Hispánica de Literatura Medieval, coord. por Juan Salvador Paredes Núñez, Vol. 1, 1995, ISBN 84-338-2024-9, págs. 31-52.-LÓPEZ ESTRADA, Francisco, «Las mujeres escritoras en la Edad Media castellana», La condición de la mujer en la Edad Media: actas del coloquio celebrado en la Casa de Velázquez, 1986, pp. 9-38.-MERIDA JIMÉNEZ, Rafael, Mujer y cultura literaria en las letras ibéricas medievales y del Renacimiento temprano, Kassel, Reichenberger, 2011.-PÉREZ PRIEGO, Miguel Ángel (ed.), Poesía femenina en los cancioneros, Madrid, Castalia, 1989.-SEGARRA, M. y A. CARABI, eds., Feminismo y crítica literaria, Barcelona, Icaria, 2000.-VIGIL, Mariló, La vida de las mujeres en los siglos XVI y XVII, Madrid, Siglo XXI, 1986.
Bibliografía complementaria	O profesor proporcionará a bibliografía específica e textos a través da plataforma do Campus Virtual.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Dispor dunha competencia lingüística acorde ao nivel universitario dunha titulación de posgrao é requisito; de calquera xeito recoméndase a aqueles estudantes que teñan problemas na expresión (sexan ortográficos, sintácticos ou doutro tipo) que os subsanen.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías